

Oulaisten kaupunki

KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN OHJEISTUS

1. Lain määrittämä lähtökohta

Perusopetuslaki 32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoidon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139).

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. (19.12.2003/1139)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2. Ilmaisen koulukuljetuksen edellytykset Oulaisissa

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden koulukuljetusten järjestämisestä noudatetaan perusopetuslaissa annettujen määräysten ja Oulaisten koululautakunnan periaatepäätöksissä määritellyjä ehtoja (alla), joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Lukiolaisille ei ilmaisia tai avustettuja koulukuljetuksia järjestetä. Kuljetus järjestetään oppilaan väestörekisterin mukaan määräytyvää asuinpaikkaa lähinnä olevaan kouluun, joka on oppilaan lähikoulu. Kotoa hoitopaikkaan kuljetukset eivät kuulu koulutoimen tehtäväkenttään ja niitä ei järjestetä eikä avusteta.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin lähimpään tai muuhun, erityistarpeet huomioon ottaen, oppilaalle soveltuvaan kouluun, asetetaan pääsääntöisesti oppilaaksi ottamisen edellytykseksi se, että oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Kun vieraskuntalainen oppilas hakeutuu ja hyväksytään oppilaaksi kunnan kouluun, oppilaan huoltaja vastaa oppilaan koulukuljetuksista ja/tai saattamisesta.

Perusteet maksuttomalle koulukuljetukselle ovat seuraavat:

2.1. Koulumatkan pituus

Koulumatkan pituus mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä tietä pitkin.

- esiopetuksessa olevan oppilaan matka lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin ylittää 3 kilometrin
- 1-3 luokan oppilaan koulumatka lyhintä reittiä pitkin ylittää 3 kilometriä
- 4-9 luokan oppilaan koulumatka lyhintä reittiä pitkin ylittää 5 kilometriä

Erityisopetuksessa olevien oppilaiden kuljetustarve ratkaistaan tapauskohtaisesti pitäen lähtökohtana kuitenkin yleisiä koulumatkapituusperusteita.

2.2. Koulumatkan vaikeus

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden perusteella edellyttää lääkärin tai muun asiantuntijan lausuntoa, jossa kuljetustarve todetaan. Lausunnosta on ilmentävä, mille ajalle kuljetus suositellaan järjestettäväksi.

2.3. Koulumatkan rasittavuus

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan rasittavuuden perusteella edellyttää lääkärin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa oppilaan terveydentilasta. Lausunnossa on todettava kuljetustarve sekä lisäksi mainittava, mikäli kuljetus tulee järjestää muulla kuin normaalilla koululaisvuorolla. Oppilaalle annetaan linja-autolippu tai järjestetään kuljetus taksilla tai annetaan huoltajalle tarkoitusta varten kuljetusavustusta.

Näin myös muun tapaturman yhteydessä, ellei oppilaan oma vakuutusturva korvaa kuljetuskustannuksia.

2.4. Koulumatkan vaarallisuus

Koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteena käytetään tielaitoksen tai poliisiviranomaisen määrittelemiä koulumatkan turvallisuusohjeita sekä Koululiitu-menetelmällä saatavia koulumatkan turvallisuusluokittelua.

Riskiluokan raja-arvot (suluissa vällys) ilmaiselle koulukuljetukselle ovat seuraavat 0 lk 175 (175-184) 1-2 lk 185 (185-199) 3 lk 200 (200-224). 4. luokasta ylöspäin vaarallisuusluokitusta ei sovelleta.

3. Kuljetusreitti ja avustaminen

3.1. Kuljetusreitin järjestäminen ja oppilaan kulkeminen reitin pysäkeille

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä sekä tilauslinja-autoja ja takseja täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kulkumuotoja (vuorolinja-auto, tilauslinja-auto, taksi, kävely). Aikataulujen vuoksi oppilas voi joutua myös odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Lain mukaan pienempien oppilaiden koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen tai perusopetuksen 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka voi odotusaikoinen kestää kuitenkin enintään 3 tuntia päivässä.

Taksilla järjestettävää koulukuljetusta varten suunnitellaan kuljetusreitti, jossa määritellään auton pysähtymispaikat. Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta - ovelle kuljetuksina, vaan oppilaat kulkevat aamulla pysäkillä reitin varteen ja iltapäivällä pysäkiltä kotiin omin neuvoin.

Nekin oppilaat, jotka ovat matkan tai muun syyn perusteella oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen ovat velvollisia kulkemaan osan matkasta jalan ns. lähimmälle päätielle. Koulukuljetuksen sujuminen taksireiteillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa sovitussa noutopaikassa ja että taksille ilmoitetaan, mikäli lapsi ei tarvitse jonakin päivänä kuljetusta.

3.2 Kuljetuksen avustaminen

Kuljetusta avustetaan koululautakunnan päättämien seuraavien periaatteiden mukaan: Koululautakunta päättää muut kuin lääkärin lausunnon nojalla haetut koulukuljetus- ja saattoavustukset niille peruskoulun oppilaille, joiden koulumatka on alle viisi kilometriä. Avustusta myönnetään huoltajan anomuksesta, jos koulumatka muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, ei kuitenkaan alle 3 km:n matkoihin. Koululääkärin antaman todistuksen perusteella saattoavustus voidaan myöntää myös lyhyemmälle matkalle. Kuljetus- ja saattoavustuskorvausta on haettava ennen kuljetuksen aloittamista. Saattoavustuskorvausta maksetaan loka-huhtikuun välisenä aikana. Ensisijaisesti saattoavustus korvataan huoltajalle alennetun linja-autolipputaksan mukaan, mikäli oppilaalla on mahdollisuus julkisten kulkuvälineiden käyttöön. Toissijaisesti saattoavustus myönnetään omalla autolla saattamisesta 0,18 €/ km. Korvaus maksetaan huoltajalle laskun perusteella jälkikäteen. Kuljetusetuus myönnetään lukuvuodeksi kerrallaan. Etuus voidaan myöntää myös lyhyemmäksi ajaksi erityisten olosuhteiden takia, esim. vaarallinen liikennetyö, kelirikko yms. Sairauden takia voidaan etuus myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Tämän kohdan mukaisesta kuljetuksesta tai avustamisesta tekee koululautakunta kussakin tapauksessa erillisen päätöksen ja huoltajan tulee tätä varten ottaa yhteyttä koulutoimistoon menettelytapaohjeiden saamista varten.

4. Vastuut koulukuljetuksissa (Lähde: Liikenneturva)

A. OPPILAS

- on ajoissa sovitulla odotuspaikalla, että kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- nousee autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuu penkille ja kiinnittää turvavyön
- automatkalla käyttäytyy asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- pitää ajomatkan aikana turvavyön kiinnitettynä
- kertoo kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistuu autosta viivyttämättä. Jos joutuu ylittämään tien, odottaa, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaa
- ymmärtää pelisäännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä

B. VANHEMMAT HUOLEHTIVAT, ETTÄ OPPILAS:

- on ajoissa kuljetuspaikalla
- on pukeutunut sään mukaisesti
- käyttää pimeällä heijastinta
- kuljetusreitin varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna

Vanhemmat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Jos oppilas ei tarvitse koulukuljetusta, vanhemmat ilmoittavat poissaolosta suoraan liikennöitsijälle sekä koululle. Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

C. KOULUN VASTUU

- rehtori huolehtii, että kuljetusten järjestelijä saa kuljetettavien luettelot, kouluajat ym. tiedot
- koulu aika tarkoittaa sovittua kouluun tulo- ja koulusta lähtöaikaa
- vuosittain kouluissa käsitellään koulukohtaiset koulukuljetusten pelisäännöt. Tässä mainittuja pelisääntöjä koulu voi käyttää pohjana
- koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- koulu arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä

D. KULJETTAJAN VASTUU

Valmistautuminen ajoon

- positiivinen asenne tehtävän suorittamiseen, asianmukainen asu, koulukyytikilpi paikallaan

Ajokunto

- vaativa ja riskialtis kuljetustehtävä edellyttää kuljettajalta sekä fyysisestä että henkisestä kunnosta huolehtimista. Väsymys heikentää ajokykyä.

Ajoreitti

- kuljetettavien lista aina mukana, mahdollisten muutosten huomioiminen päivittäin

Auton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti, turvavyöt kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä

Vaitiolovelvollisuus

- kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille

Kuljettajan tehtävät ajon aikana

- varmistettava, että oppilailla on turvavyö kiinni
- esittäytyminen uuden lukuvuoden alkaessa
- ajaminen liikennesääntöjä noudattaen
- koulukuljetusreitin ajaminen tilauksen mukaisesti, tilaaja määrää reitin - ei matkustaja
- yhteisesti sovitun aikataulun noudattaminen, pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville
- pysäköiminen niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä kyydistä turvallisessa paikassa
- oppilaiden sijoittaminen kuljetettavien koko huomioiden, kuormitusmääräysten noudattaminen
- liikuntavälineiden kuljettaminen
- järjestyksenpito autossa, ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan ja koululle ja/tai koulutoimistoon
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen, erityistä huolenpitoa vaativien (esim. näkörajoitteisten) oppilaiden huoltaminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös
- vanhempien kuljetusmuutostoiveista ilmoittaminen kuljetuksen tilaajalle
- kääntöpaikan turvallisuuden varmistaminen
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten sairastumisten ja poissaolojen varalta